

Onderwerp:	Vaststelling mantelzorg component is een advies en geen onderdeel van het indicatiebesluit
Samenvatting:	Het betreft hier een geschil over de vaststelling van de geleverde mantelzorg door het CIZ voor de mantelzorgvergoeding (het zgn. mantelzorgcompliment). Verzekerde is niet ontvankelijk in zijn bezwaar, omdat de vaststelling van deze mantelzorg-component geen onderdeel is van het indicatiebesluit.
Soort uitspraak:	IgA = indicatiegeschil AWBZ
Datum:	19 november 2007

Onderstaand de volledige uitspraak.

Het geschil

Bij indicatiebesluit van 16 mei 2007 is verzekerde op basis van een somatische grondslag geïndiceerd voor ondersteunende begeleiding dagprogramma (klasse 8), persoonlijke verzorging (klasse 4) en verblijf tijdelijk (1 etmaal). In het indicatiebesluit deelt u verzekerde verder nog mee dat u bij uw beoordeling rekening hebt gehouden met de inzet van mantelzorg gedurende de periode van het indicatiebesluit. U geeft daarbij aan dat de mantelzorg 14:25 uur per week persoonlijke verzorging en 6 etmalen per week verblijf tijdelijk betreft.

Verzekerde is het niet eens met de door u vastgestelde omvang van de mantelzorg ten aanzien van de persoonlijke verzorging, en verzoekt herziening van het indicatiebesluit. U hebt dit verzoek als bezwaar aangemerkt, en daarvoor de bezwaar- en adviesprocedure ingezet overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht en artikel 58 AWBZ. In de voorgelegde conceptbeslissing oordeelt u het bezwaar ongegrond. U geeft aan dat verzekerde ongeveer 24 uur (bruto) lijfsgebonden persoonlijke verzorging nodig heeft. Naast 14:25 uur mantelzorg die door de echtgenoot van verzekerde wordt verleend, hebt u aan AWBZ-zorg klasse 4 persoonlijke verzorging geïndiceerd.

Met behulp van het benoemen van de activiteiten/zorgmomenten geeft u vervolgens aan hoe u tot de berekening van het aantal uren mantelzorg, respectievelijk AWBZ-zorg komt. Het College merkt hierover op dat de mantelzorg, anders dan in het primaire indicatiebesluit, in uw conceptbeslissing wordt vastgesteld op 13 uur en 55 minuten per week. De reden hiervan kan het College niet achterhalen.

Wet- en regelgeving

In dit geschil zijn de volgende bepalingen van belang.

AWBZ

Als vorm van zorg, bedoeld in artikel 9a, eerste lid AWBZ, is in artikel 2 van het Zorgindicatiebesluit (ZIB) onder meer aangewezen de functie persoonlijke verzorging, geregeld in artikel 4 van het Besluit zorgaanspraken AWBZ (Bza).

Besluit zorgaanspraken AWBZ (Bza)

Persoonlijke verzorging omvat het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van de persoonlijke verzorging in verband met een somatische, psychogeriatrische of psychiatische aandoening of beperking, een verstandelijke, lichamelijke

of zintuiglijke handicap of een psychosociaal probleem, gericht op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid, te verlenen door een instelling (artikel 4 Bza).

Zorgindicatiebesluit (Zib)

Op grond van artikel 6 van het Zib wordt, voorzover dit voor het indicatiebesluit van belang is, onderzoek verricht naar onder meer “de aard en de omvang van de aan de zorgvrager geboden professionele en niet-professionele hulp en zorg en de mogelijkheden tot continuering en uitbreiding daarvan.”

Toekomstige Regeling waardering mantelzorgers

In haar brief van 5 februari 2007 (Tweede Kamer, 2006-2007, 30 800 XVI, nr. 128) aan de Tweede kamer heeft de staatssecretaris toegezegd dat er een landelijke regeling komt op grond waarvan mantelzorgers het recht op een financiële waardering van (ten hoogste) € 250,- wordt toegekend. Het is de bedoeling dat deze uitkeringen, “het zgn. mantelzorgcompliment”, rond 10 november 2007, zijnde de Dag van de Mantelzorg, worden verstrekt, ook als de wettelijke regeling er nog niet is. Een mantelzorg kan in aanmerking komen voor een uitkering wanneer hij of zij iemand verzorgt die beschikt over een (her)indicatie afgegeven *na 1 april 2007* voor extramurale AWBZ-zorg met een geldigheidsduur van *tenminste 6 maanden*. Per zorgvrager kan hoogstens éénmaal per jaar en voor één mantelzorg een uitkering van (ten hoogste) € 250,- worden verstrekt. De SVB krijgt de taak om de uitkering aan mantelzorgers toe te kennen. Het CIZ is belast met het aanreiken van de gegevens van de zorgvragers die aan de criteria voldoen. De SVB stuurt de zorgvrager een aanvraagformulier ten behoeve van de mantelzorg, controleert de gegevens op het aanvraagformulier, stuurt een beschikking aan de mantelzorgers, gaat tot betaling over en verzorgt eventuele bezwaarprocedures. De staatssecretaris heeft toegezegd dat mantelzorg behoort tot het prestatieveld van de Wmo en dat de Wmo wordt gewijzigd in verband met deze mantelzorgregeling. Tot op heden zijn nog geen wijzigingsvoorstellen gepubliceerd.

Werkinstructie mantelzorg van het CIZ (ingangsdatum 1-1-2007)

Deze werkinstructie gaat over het verzamelen van gegevens betreffende de mantelzorg. Het is de bedoeling dat de indicatiestellers op een eenduidige manier onderzoeksgegevens met betrekking tot de mantelzorg verzamelen en dat in het besluit wordt aangegeven met welke inzet van mantelzorg rekening is gehouden. Beschreven wordt hoe aan de hand van het trechtermodel de aard, omvang en belastbaarheid van de aanwezige mantelzorg wordt geïnventariseerd. De instructie houdt ook in dat in de *besluitbrief* per functie wordt aangegeven hoeveel uren en gedurende welke periode de mantelzorgzorg biedt aan de cliënt. De door de mantelzorg overgenomen zorg voor de functies verpleging, persoonlijke verzorging en ondersteunende begeleiding, wordt uitgedrukt in normtijden per week die voor de uitvoering van de overgenomen activiteiten staat.

Juridische beoordeling

De vraag die beantwoord moet worden is of het bestreden indicatiebesluit op grond van de geldende regelgeving en toepasselijke beleidsregels juist is en zorgvuldig tot stand is gekomen.

Indicatieonderzoek

De staatssecretaris van WVS heeft met het CIZ afspraken gemaakt om op cliëntniveau zichtbaar te maken welke mantelzorg wordt verleend. Dit is nodig om vast te stellen wat de mantelzorg bijdraagt aan AWBZ-zorg aan verzekerde. Volgens de werkinstructie wordt in het kader van de indicatiestelling AWBZ onder mantelzorg verstaan zorg die door personen uit de omgeving van de cliënt – niet in het kader van een hulpverlenend beroep – wordt verleend, en die wordt geboden op basis van vrijwilligheid en voor activiteiten waardoor geen AWBZ-zorg hoeft te worden ingezet. Dit betekent dat mantelzorg inhoudelijk is te vergelijken met AWBZ-zorg maar dat hiervoor geen indicatie hoeft te worden afgegeven omdat de mantelzorg deze zorg vrijwillig op zich neemt.

Op grond van artikel 6, onder f Zib moet bij het onderzoek naar de indicatie ook de aanwezige professionele en niet-professionele zorg in kaart worden gebracht. Het trechtermodel (pag. 9 Beleidsregels Algemeen Hoofdstuk) dat wordt gebruikt bij het indicatieonderzoek voorziet er ook in dat de aard, omvang en belastbaarheid van de aanwezige mantelzorg wordt geïnterpreteerd. Vervolgens wordt door de indicatiesteller de beschikbare vrijwillige mantelzorg in mindering gebracht op de bruto vastgestelde AWBZ-zorg. Wat overblijft is de netto-zorgbehoefte waarvoor een AWBZ-indicatie wordt afgegeven.

De zorgtaken die de mantelzorg vrijwillig op zich neemt, worden uiteraard niet geïndiceerd. Wel zal uit het indicatieonderzoek duidelijk zijn wat de inhoud van deze zorgtaken is en welke omvang het betreft.

Mantelzorg

Het College kan zich voorstellen dat het CIZ de geëigende instantie is om ten behoeve van de mantelzorgregeling de vereiste informatie te verstrekken aan de SVB over de aard en omvang van de verleende mantelzorg. Ten eerste kan het CIZ beoordelen of wordt voldaan aan de voorwaarde dat het moet gaan om extramurale AWBZ-zorg langer dan zes maanden. Ten tweede is er een nauw verband tussen geïndiceerde AWBZ-zorg en mantelzorg omdat het indicatieonderzoek beide in kaart brengt.

In de werkinstructie wordt aangegeven dat de aard en omvang van de mantelzorg, uitgesplitst in functies en uren, wordt opgenomen in de besluitbrief. Het College neemt aan dat hiermee het indicatiebesluit is bedoeld. Kennelijk wil het CIZ hiermee de verzekerde informeren of hij onder de gegeven omstandigheden in aanmerking kan komen voor het "mantelzorgcompliment" van €250,- dat door de SVB wordt uitbetaald. Door deze informatie integraal op te nemen in het indicatiebesluit, suggereert u echter dat tegen deze vaststelling bezwaar en beroep mogelijk is.

Afgezien nog van de vraag wat de strekking is van deze informatie, acht het College uw handelwijze op dit punt niet juist. U zou aan de verzekerde duidelijk kenbaar moeten maken via een aparte brief dat de gegevens over de mantelzorg slechts een verklaring inhouden bestemd ter informatie van de SVB in het kader van de toekomstige Regeling waardering mantelzorgers. Voor de verzekerde zal immers duidelijk moeten zijn dat de SVB deze regeling gaat uitvoeren en dat een eventueel bezwaar tegen besluiten van de SVB over deze regeling ook bij die instantie thuishoort.

Niet-ontvankelijkheid

In casu komt het bezwaar van de mantelzorgverzekerde erop neer dat u de hoeveelheid mantelzorg te laag, dan wel verkeerd hebt beoordeeld. Het College is van oordeel dat uw vaststelling van de mantelzorg *an sich* geen rechtsgevolg heeft maar slechts het karakter heeft van een advies. Dit advies maakt dan ook geen onderdeel uit van het indicatiebesluit dat het CIZ afgeeft in het kader van zijn wettelijke taak. Het bezwaar van verzekerde is dan ook niet gericht tegen een (onderdeel van een) besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht waartegen bezwaar en beroep openstaat. Om die reden had u verzekerde dan ook niet-ontvankelijk moeten verklaren in zijn bezwaar.

Advies van het College

Op grond van het vorenstaande is het College van oordeel dat u verzekerde niet-ontvankelijk dient te verklaren in zijn bezwaar.